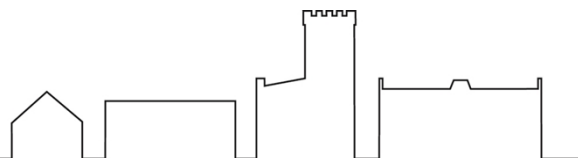

Rapport tillsyn fristående förskolor

Läsåret 2022/23

UN 2023/0550

Tillsyn av fristående förskolor, 2022/23

1. Inledning och bakgrund

Av skollagen (2010:800) 26 kap. 4 § följer att kommunen har tillsyn över förskola vars huvudman kommunen givit ett godkännande till. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver utbildningen ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.

Danderyds kommun genomför två typer av tillsyn för fristående förskolor, regelbunden tillsyn och riktad tillsyn. Den regelbundna tillsynen sker enligt ett förutbestämt schema, medan den riktade tillsynen genomförs på förekommen anledning.

Även om den regelbundna tillsynen baseras på en mängd olika författningar som reglerar förskolans verksamhet så kan viss tematisk fördjupning ske vid den regelbundna tillsynen, till exempel gällande systematiskt kvalitetsarbete, klagomål, eller olika läroplansområden.¹

Under läsåret 2022/23 har Danderyds kommun genomfört regelbunden tillsyn vid nio fristående förskolor med sammanlagt sju olika huvudmän². Tillsynen har genomförts i enlighet med ”Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor i Danderyds kommun”, UN 2021/0535.

Utöver den regelbundna tillsynen har Danderyds kommun även genomfört riktad tillsyn vid tre förskolor med en och samma huvudman, S2H.

2. Metodik vid den regelbundna tillsynen

Tillsynen av fristående förskolor i Danderyds kommun består av fyra olika delar:

- Dokumentgranskning
- Tillsynsbesök på förskolan
- Intervju och återkoppling med huvudman och rektor
- Beslut efter tillsyn.

Dokumentgranskning

Inför tillsynsbesöket har kommunen tagit del av och granskat olika underlag. Typiskt sett har kommunen granskat enhetens ”plan mot kränkande behandling”, kvalitetsredovisning/kvalitetsrapport, verksamhetsplan, tillsynsenkäten et cetera.

Tillsynsbesök på förskolan

Tillsynsbesöken har genomförts fysiskt på respektive förskola där två handläggare från bildningsförvaltningen deltagit. Tillsynsbesöken har varat ungefär en hel verksamhetsdag. Handläggarna har primärt observerat verksamheten, men även genomfört intervjuer med förskolans pedagoger och rektor.

¹ För mera information se ”3. Tillsynens tematiska fördjupning”.

² I skrivande stund har endast sju tillsynsbesök genomförts men resterande två kommer att genomföras i maj och juni.

Intervju och återkoppling med huvudman och/eller rektor

Ett antal dagar efter varje besök har rektor och i vissa fall även representant för huvudman kallats till intervju. Vid intervjun har förvaltningens handläggare och tjänstemän informerat om vad man har sett och noterat under tillsynsbesöket samt vad man har tagit del av i de inskickade dokumenten.

Beslut efter tillsyn

Det sista steget i tillsynen är beslutet.³ I beslutet har det framkommit vad Danderyds kommun har sett samt skälen för bedömningen. För varje beslut har också en bilaga upprättats. Bilagan innehåller en mera utförlig redogörelse för vad som har framkommit samt potentiella utvecklingsområden. För det fall att brister har uppdagats, och beslut om anmärkning eller föreläggande har fattats, har bildningsförvaltningen genomfört en uppföljning av verksamheten inom angiven tidsram.

3. Tillsynens tematiska fördjupning

Som nämns i ”1. Inledning och bakgrund” omfattar tillsynen en mängd olika områden. För att få en lite mera koncentrerad inblick inom vissa områden har en tematisk fördjupning genomförts. För läsåret 2022/23 har följande läroplansområden granskats lite extra noggrant:

- ”Normer och värden”
- ”Förskola och hem”
- ”Barns delaktighet och inflytande”

Samtliga dessa områden ingår i läroplanen för förskolan, lpfö 18.⁴

4. Resultat av läsårets tillsyn

I tabellen nedan återfinns information om vilka enheter som har fått tillsyn under läsåret samt beslutet av tillsynen. Därefter följer en kort sammanfattning kring varje enhets tillsyn.

Tid för tillsyn	Typ av tillsyn	Enhetens namn	Huvudman	Beslut
September (2022)	Regelbunden	Enebo förskola	Enebo förskola	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
Oktober (2022)	Riktad	Skattkistans förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande
November (2022)	Regelbunden	Prästkragens förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande
November (2022)	Regelbunden	Charlottenbergs förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande
December (2022)	Regelbunden	Skattkistans förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande

³ De sanktionerande beslut som kan fattas enligt skollagen är ”anmärkning”, ”föreläggande” (med eller utan vite) och ”återkallelse av godkännande”.

⁴ Läroplan för förskolan, lpfö 18, finns att läsa här:

<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d5aa/1553968116077/pdf4001.pdf>

Mars (2023)	Regelbunden/ Riktad	Prästkragens förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande kvarstår (se beslut ovan)
Mars (2023)	Regelbunden/ Riktad	Charlottenbergs förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande kvarstår (se beslut ovan)
Mars (2023)	Regelbunden/ Riktad	Skattkistans förskola	S2H förskolor AB	Föreläggande kvarstår (se beslut ovan)
April (2023)	Regelbunden	Familjedaghem met Enbusken (ped.omsorg)	Susanne Åkesson (enskild firma)	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
Maj (2023)	Regelbunden	Nora Familjedaghem (ped.omsorg)	Ann Sofi Lunde (enskild firma)	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
Maj (2023)	Regelbunden	Enebydungen	Enebydungen AB	Uppfyller styrdokumentens mål och krav
Maj (2023)	Regelbunden	Enebybergs montessoriförskola	Enebybergs Montessoriförskola AB	Genomförs 31 maj
Juni (2023)	Regelbunden	Villa Solvi	Förskolan Villa Solvi AB	Genomförs 8 juni

Enebo förskola

Beslut fattades att enheten uppfyller styrdokumentens mål och krav. Generellt noterades att verksamheten var av god kvalitet och att det tidpunkten för tillsynen inte fanns några tydliga utvecklingsbehov.

Skattkistans förskola (riktad tillsyn)

I oktober 2022 mottog bildningsförvaltningen klagomål på Skattkistans förskola. Klagomålen handlade om förskolepersonalens tillsynsansvar, barnsäkerhet, barnkonflikter som lämnar fysiska spår, bristande information om läroplanen samt hög personalomsättning. Bildningsförvaltningen genomförde då en riktad, oanmäld, tillsyn av förskolan. Bildningsförvaltningen noterade under besöket på enheten följande:

- otillräcklig planering och säkerhetsrutiner vid utflykter
- bristfällig hantering av konflikter och konfliktsituationer mellan barnen
- bristande tillsyns- och uppsynsansvar över barnen
- en ”skräpig” utemiljö med trasiga föremål som kan vara farlig för barnen

Med anledning av ovan utfärdade utbildningsnämnden ett föreläggande mot huvudmannen. I föreläggandet uppmanades huvudmannen inkomma med en handlingsplan för att adressera påtalade brister. En handlingsplan inkom till bildningsförvaltningen i december. Bildningsförvaltningen har under vårterminen följt upp upphandlingsplanen och kan konstatera att stora brister alltjämt kvarstår. Bortsett från att trasiga föremål har avlägsnats från utemiljön finner bildningsförvaltningen att påtalade brister inte har hanterats på ett tillfredställande sätt inom ramen för planerade åtgärder i handlingsplanen.

Prästkragens förskola, Charlottenbergs förskola och Skattkistans förskola

Bildningsförvaltningens bedömning var att S2H:s förskolor uppvisade stora brister inom ”styrning, ledning och organisation”. Under de regelbundna tillsynsbesöken noterade bildningsförvaltningen ett otillräckligt pedagogiskt ledarskap hos S2H:s förskolor i Danderyd. Mer specifikt noterades följande brister:

- Otillräckligt implementerat och tillämpat systematiskt kvalitetsarbete.
- Otillräckligt organiserad ”grundverksamhet” som leder till långa väntetider för barnen samt konflikter inom barngruppen.
- Otillgänglig och ostrukturerad pedagogisk lärmiljö för barnen.
- Otillräcklig kunskapsnivå hos medarbetarna med avseende på läroplanens innehåll.
- Obefintligt eller otillräckligt antal digitala enheter. Bristen på enheter möjliggör inte för barnen att utveckla en digital kompetens.

För att angripa ovan påtalade brister utfärdade utbildningsnämnden ytterligare ett föreläggande mot huvudmannen. I enlighet med föreläggande skulle S2H inkomma med en handlingsplan för att visa hur man avsåg avhjälpa och adressera påtalade brister. S2H inkom med en handlingsplan i januari 2023. Precis som i fallet med den riktade tillsynen (se ovan) finner bildningsförvaltningen att huvudmannens identifierade åtgärder i handlingsplanen inte har gett önskvärd effekt. Huvudmannens förskolor uppvisar alltså stora brister och utvecklingsbehov.

Enebydungen

Beslut fattades att enheten uppfyller styrdokumentens mål och krav. Generellt noterades att verksamheten var av mycket god kvalitet och att det vid tidpunkten för tillsynen inte fanns några tydliga utvecklingsbehov.

Enebybergs Montessoriförskola

Genomförs 31 maj.

Villa Solvi

Genomförs den 8 juni.

5. Sammanfattande reflektioner

För läsåret 2022/23 har Danderyds kommun genomfört tillsyn av en dryg tredjedel av samtliga fristående förskolor i kommunen. Detta följer den plan som antogs i samband med att ”Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor i Danderyds kommun” antogs av utbildningsnämnden i juni 2021. Efter kommande läsår 2023/24 kommer Danderyds kommun ha genomfört tillsynsbesök på samtliga fristående förskolor vilket innebär att en ny cykel med tillsynsbesök påbörjas läsåret 2024/25.

Kvaliteten på de förskolor som fått tillsyn 2022/23 har, bortsett från en huvudmans förskolor (se nedan), generellt sett varit god till mycket god. Bildningsförvaltningen kan konstatera att förskolorna uppfyller styrdokumentens krav på verksamheterna men att det i vissa fall finns mindre utvecklingsbehov på enhetsnivå.

För S2H:s förskolor (Skattkistan, Prästkragen och Charlottenberg) bedöms kvaliteten som otillfredsställande låg. Av detta skäl har två förelägganden utfärdats, förelägganden som löpande

följs upp av bildningsförvaltningen. I skrivande stund gör bildningsförvaltningen bedömningen att huvudmannens identifierade åtgärder i inkomna handlingsplaner antingen inte har genomförts och/eller inte haft en tillräcklig effekt för att avhjälpa påtalade brister. Noterbart är att huvudmannen uppvisar ett flertal brister varav ett antal bedöms som allvarliga.

Avslutningsvis kan det konstateras att tillsynen av fristående förskolor är viktig av flera skäl. Dels ska kommunen uppfylla sitt lagstadgade ansvar som tillsynsmyndighet, dels är tillsynen ett viktigt verktyg för att garantera samtliga barns rätt till en god utbildning i Danderyds fristående förskolor. Tillsynen av fristående förskolor är således en likvärdighetsfrämjande åtgärd som syftar till att säkerställa att verksamheterna uppfyller de mål och krav som ställs på enheterna.